

Lider ve mürşid

NİCELİĞİN NİTELİĞE, RAKAMIN harfe, sayıların kelimelere galebe çaldığı bir dönemdir modern zamanlar...

O yüzden olsa gerek, modern dönemlerin en gözde uzmanlık alanları bilim ve teknoloji; en gözde meslekler mühendislik ve tıp; en gözde dersler ise matematik ve fen bilgisi olmuştur.

Bizim gençliğimizde liselerde sosyal bilimlere eğilimli bile olsa belli bir not ortalamasının üstündeki öğrencilerin birinci yılın ardından kendilerini önce ‘fen,’ sonra ‘matematik’ bölümlerini seçmeye mecbur hissetmeleri, bunun bir göstergesi.

Lisenin ‘matematik’ bölümünden mezun olarak Siyasal Bilgiler’in birinci sınıfında okurken bize ‘siyaset sosyolojisi’ öğreten bir öğretim üyesinin sınıfta ‘matematik’ bölümü mezunlarının sayısını öğrenince yaşadığı şaşkınlığı hiç unutamam.

Birkaç edebiyat bölümü mezununa karşılık, ağırlığın ‘matematik’ bölümü mezunlarında olduğunu öğrenince, sormuştuk bize: “Bu bölümü seçecek idiyse, neden lisede Matematik

bölümünde okudunuz. Matematik bölümünde okuduysanız, niye Siyasal Bilgiler'i tercih ettiniz?"

Ortak cevabımız daha da şaşırtmıştı öğretim üyesini: "Bu bölümü kazanabilmek için Matematik bölümünde okuduk."

Oysa hayatımın ilerleyen yıllarında edindiğim tecrübeler gösteriyor ki, evet matematik önemli; çünkü matematiğin özü mantığa dayanıyor. Ama dil ve edebiyat matematikten de önemli; çünkü, matematikte soyut şekilde açıklanabilen mantığın dile gelmesi; düşüncenin herkesçe anlaşılır bir ifade giyip herkesin onu görebileceği bir kıyafete bürünmesi ancak dil ile oluyor.

Aksi halde, iyi düşünen ama iyi ifade edemeyen, deyim yerindeyse 'kekeme' bir nesil çıkıyor karşımıza.

O yüzden, iyi bir eğitim müfredatının dile ve edebiyata, okumaya ve yazmaya ağırlık veren bir müfredat olduğunu düşünmüşümdür.

Sosyal bilimlerin, dil ve edebiyatın mühendislik bilimleri kadar önemli hale gelip gelmediği ise, benim nazarımda, bir toplumun modern paradigmayı aşıp aşamadığının bir göstergesidir.

Bunca girizgâhtan sonra, asıl meramımıza gelecek olursak; Longman'la işbirliği içinde hazırlanmış, benim görebildiğim kadarıyla en kapsamlı Türkçe-İngilizce lügatte yakın, hatta eş-anlamlı gördüğümüz iki kelime arasındaki nüansı resimlerin yardımıyla açıklayan bir madde, dilin taşıdığı derinliğe, ifade kabiliyetinin mantığa muhakkak eşlik etmesi gerektiğine dair bir nümune teşkil eder benim için.

İki dediğime bakmayın, bir üçüncü kelimeyi dahi göstermektedir ilgili madde.

Üçü de birbirine yakın yahut eşanlamlı gözüken üç fiil: to lead, to guide, to direct. Yani, sırasıyla, önderlik etmek, rehberlik etmek, yönetmek. Diğer bir ifadeyle ise; yol açmak, yol göstermek, yönlendirmek.

Bu üç fiil arasındaki farka dair resmin gösterdiğine göre, ‘to lead’ fiilini gerçekleştiren kişi, yani lider, sizden önde yürür, siz onu takip edersiniz. ‘To guide’ fiilini gerçekleştiren kişi, yani müşşid, sizinle yan yana yürür, ama yolu o bilmektedir ve yanbaşınızda size yol gösterir. Lider de, müşşid de yürümektedir; ama biri sizin önünüzde, diğeri sizinle birlikte. ‘To direct’ fiilini gerçekleştiren kişi, yani yönetici yahut müdür ise, aynı şekilde yol gösterir, sizi bir yöne sevkeder; ama siz o yönde hareket ederken o kendi yerinde durmaktadır.

Bu üç fiil, özellikle ilk ikisi arasındaki fark, ilgili sözlükte aralarındaki nüansı ilgili resim yardımıyla gördüğüm andan itibaren, beni ziyadesiyle etkilemiştir.

Ve ruhuma bakmışımdır: ‘Lider’e de, ‘direktör’e de pek de ısınamayan ruhumun müşşide ise hemencecik kanı kaynamıştır. Kendisi durup başkasını bir yöne sevkeden direktörler, kendisi de yürüyen ama bir adım önce yürüyüp ‘beni seven arkamdan gelsin’ diyen liderlere bedel; bu yolda bir tecrübesi, müktesebatı, daha önce bu yollardan gelip geçmişliği olmasına rağmen bizimle yan yana yürüyerek bize yol gösterici olan tevazu timsali müşşidlere...

Dönüp gerçek hayata bakıyorum da, Risale-i Nur müellifine bu derece muhabbetimin bir sebebinin, onun “Said de bir talebedir” ifadesiyle de ifşa ettiğı bu yol gösterici tavrı olduğunu görüyorum. Bir lider olarak ortaya çıkmaya müsait bir karizması varken, Bediüzzaman bir ‘hareketin lideri’ olmayı değil, bir cadde-i kübranın ‘müşşidi’ olmayı tercih etmiş; tevazu, hikmet ve rahmet bileşimi bu tercihiyle de, yaşadığı zamanda da, vefatının üzerinden geçen yarım yüzyıl içinde de nice kalblere ve akıllara tesir etmiştir.

Dönüp gerçek hayata bakıyorum da, Risale-i Nur müellifine bu derece muhabbetime bedel Risale câmiası içinde bir şekilde ‘lider’ edasıyla temayüz edenlerle ruhumun imtizaç kuramaması; hele oturduğu yerden başkalarını yönetmeye

kalkışanlara ruhumun hiç ısınamaması da boşuna değil.

Öyle bir yol ki bu yol, mürşidleri iktiza etmekle birlikte, ‘lider’liği ve ‘direktör’lüğü kaldırmıyor, hazmedemiyor...

Tıpkı bir misyon taşıyanları iktiza edip, kendisine bir misyon yükleyenlere hazmedemeyişi gibi...

Ne mutlu Bediüzzaman adlı o tevazu ve mahviyet timsali mürşidin hayatının ve eserinin izinde ‘ihlas’ sırrını devşirip iman kardeşlerine ‘yol arkadaşı’ olarak yol gösterebilenlere...

Yazık şu ‘hillet’ mesleği içinde kendisine bir ‘lider’ ve ‘direktör’ makamı biçenlere...

